

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0261

Digitální budoucnost Evropy: jednotný digitální trh a využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o přípravě digitální budoucnosti Evropy: odstranění překážek fungování jednotného digitálního trhu a lepší využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele (2020/2216(INI))

(2022/C 15/22)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Formování digitální budoucnosti Evropy“ (COM(2020)0067),
- s ohledem na bílou knihu Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „O umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře“ (COM(2020)0065),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 19. února 2020 nazvanou „Zpráva o dopadech umělé inteligence, internetu věcí a robotiky na bezpečnost a odpovědnost“ (COM(2020)0064),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh“ (COM(2020)0093),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. listopadu 2020 nazvané „Nový program pro spotřebitele – Posílení odolnosti spotřebitele pro udržitelné oživení“ (COM(2020)0696),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. dubna 2018 s názvem „Umělá inteligence pro Evropu“ (COM(2018)0237),
- s ohledem na pracovní dokument nazvaný „Utváření digitální transformace v Evropě“ z února 2020, který vypracovala společnost McKinsey & Company pro Komisi ⁽¹⁾,
- s ohledem na zprávy Indexu digitální ekonomiky a společnosti (DESI) z roku 2020 a na výsledky zvláštního průzkumu Eurobarometru „Postoje k dopadu digitalizace na každodenní život“ ⁽²⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 9. června 2020 o utváření digitální budoucnosti Evropy,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES ze dne 3. prosince 2001 o obecné bezpečnosti výrobků ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64962

⁽²⁾ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2228>

⁽³⁾ Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 11, 15.1.2002, s. 4.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) ⁽⁵⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS o klamavé reklamě, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) ⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu ⁽⁷⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o směřování k Aktu o jednotném digitálním trhu ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele ⁽¹³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb ⁽¹⁶⁾,

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 55.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 60 I, 2.3.2018, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 328, 18.12.2019, s. 7.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 57.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2020 o automatizovaných rozhodovacích procesech: zajištění ochrany spotřebitele a volného pohybu zboží a služeb ⁽¹⁷⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k aktu o digitálních službách: zdokonalit fungování jednotného trhu ⁽¹⁸⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 o právech duševního vlastnictví při vývoji technologií umělé inteligence ⁽¹⁹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k rámci pro etické aspekty umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií ⁽²⁰⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k režimu občanskoprávní odpovědnosti za umělou inteligenci ⁽²¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 s názvem „Posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb“ ⁽²²⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro mezinárodní obchod, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro dopravu a cestovní ruch, Výboru pro kulturu a vzdělávání, Výboru pro právní záležitosti, Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0149/2021),
- A. vzhledem k tomu, že na jednotném digitálním trhu stále existují překážky, které je třeba odstranit, aby bylo možné plně využít jeho potenciál, a vzhledem k tomu, že pro úspěšnost jednotného digitálního trhu je důležitý jednotný přístup EU orientovaný na člověka;
- B. vzhledem k tomu, že digitalizace může ve významné míře zvýšit hodnotu jednotného trhu jako celku, je důležitá jak pro evropské spotřebitele, tak pro tradiční i netradiční odvětví a může znamenat konkurenční výhodu na globálním trhu;
- C. vzhledem k tomu, že jednotný digitální trh staví tradiční trhy před různé výzvy, měla by být respektována zásada „co je nelegální mimo internet, je nelegální také na internetu“;
- D. vzhledem k tomu, že umělá inteligence je již do jisté míry upravena stávajícími legislativními požadavky;
- E. vzhledem k potřebě budovat veřejnou důvěru v umělou inteligenci tím, že bude standardně zahrnovat plné dodržování základních práv, ochranu spotřebitele a ochranu údajů a bezpečnosti a že bude posilovat inovace v Evropě;
- F. vzhledem k tomu, že bílá kniha o umělé inteligenci uznala zemědělství za jedno z odvětví, v nichž může umělá inteligence zvýšit účinnost, a že jedním z obecných cílů budoucí společné zemědělské politiky (SZP) je podpora inteligentního zemědělství; vzhledem k tomu, že výzkum a činnost týkající se umělé inteligence v odvětví zemědělství a chovu zvířat mohou zvýšit atraktivitu tohoto odvětví pro mladší osoby a zlepšit zemědělské výnosy v oblastech s méně příznivými přírodními podmínkami, životní podmínky zvířat a produktivitu; vzhledem k tomu, že strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ a strategie v oblasti biologické rozmanitosti mají zemědělcům pomoci pěstovat kvalitní produkty a snížit do roku 2030 úbytek živin a používání pesticidů a hnojiv;
- G. vzhledem k tomu, že digitální transformace vyžaduje navýšení investic do klíčových faktorů, které umožní dosáhnout digitální ekonomiky, a koordinaci s politikami v oblasti zelené transformace;

⁽¹⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0032.

⁽¹⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0272.

⁽¹⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0277.

⁽²⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0275.

⁽²¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0276.

⁽²²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0007.

Čtvrtek 20. května 2021

- H. vzhledem k tomu, že umělá inteligence nabízí mnoho výhod, ale také představuje určitá rizika;
- I. vzhledem k tomu, že členské státy a orgány EU mají podle Listiny základních práv Evropské unie a Evropské úmluvy o lidských právech povinnost zajistit, aby práva každého člověka na soukromí, ochranu údajů, svobodu projevu a shromažďování, nediskriminaci a důstojnost a další základní práva nebyla nepřiměřeně omezována používáním nových a vznikajících technologií;
- J. vzhledem k tomu, že používání umělé inteligence rovněž představuje rizika a vyvolává obavy ohledně etiky, rozsahu a transparentnosti shromažďování, používání a šíření osobních údajů;

Část 1: odstranění překážek pro hladké fungování jednotného digitálního trhu

1. je přesvědčen, že digitální politika EU by měla vybudovat a podporovat klíčové pilíře potřebné k tomu, aby evropský veřejný a soukromý sektor měly vedoucí postavení ve světě v oblasti důvěryhodných digitálních inovací orientovaných na člověka; domnívá se, že jedním z těchto pilířů je jednotný digitální trh a že je nutné zajistit využití plného potenciálu nových technologií odstraněním neodůvodněných překážek na vnitrostátní úrovni a zajištěním právní jistoty pro spotřebitele a podniky v zájmu evropských občanů a posílení hospodářské soutěže; domnívá se, že k tomuto výsledku může přispět lépe organizovaný společný evropský přístup k integraci a harmonizaci trhu; myslí si, že za účelem dosažení tohoto cíle jsou nutná další opatření jak na úrovni každého členského státu, tak na úrovni EU;
2. zdůrazňuje význam plně fungujícího jednotného digitálního trhu ve prospěch spotřebitelů a podniků a žádá, aby byly MSP podporovány při své digitální transformaci, a očekává, že Komise před předložením návrhů právních předpisů provede kontrolu jejich účelnosti pro MSP;
3. domnívá se, že přístup EU k digitalizaci musí být v plném souladu se základními právy, ochranou spotřebitele, technologickou neutralitou, neutralitou sítě a pravidly pro ochranu údajů a zásadou inkluzivnosti a nediskriminace;
4. domnívá se, že digitalizace a vznikající technologie, jako je například umělá inteligence, mohou přispět k dosažení cílů průmyslové strategie EU a Zelené dohody a k překonání některých problémů zapříčiněných krizí COVID-19; dále se domnívá, že vzájemně se posilující politický přístup k Zelené dohodě, průmyslové strategii a digitalizaci by mohl napomoci jak dosažení jejich cílů, tak i posílení čelního postavení EU v oblasti technologií; poukazuje na potenciál digitálních řešení, jako jsou práce z domova a aplikace umělé inteligence, pokud jde o podporu zapojení osob se zdravotním postižením do jednotného digitálního trhu; má za to, že krize COVID-19 nabízí rovněž příležitost k urychlení digitalizace a že digitální transformace musí celkově sloužit veřejnému zájmu; domnívá se, že digitální transformace by mohla pomoci uspokojit potřeby městských, venkovských a izolovaných regionů v EU;
5. bere na vědomí potenciál nových technologií pro přechod k oběhovému a udržitelnému hospodářství díky snadnějšímu zavádění oběhových obchodních modelů, zlepšování energetické účinnosti systémů zpracování a uchovávání údajů a příspěvku k udržitelnějším hodnotovým řetězcům a optimálnímu využívání zdrojů;
6. vyzývá Komisi, aby prosazovala a podporovala zavádění a rozvoj udržitelných technologií při realizaci Zelené dohody, mimo jiné posouzením dopadu sdílení údajů a infrastruktur nezbytných k zajištění udržitelného zavádění digitálních technologií na životní prostředí;
7. zdůrazňuje, že pro plné využití potenciálu Zelené dohody bude klíčové umožnit sdílení a přístup k základním a přesně definovaným souborům údajů; vyzývá Komisi, aby posoudila, jaké soubory údajů jsou pro tento účel nezbytné;
8. domnívá se, že by měly být eliminovány praktiky, které narušují práva spotřebitelů, ochranu údajů a pracovní práva;
9. zdůrazňuje, že Komise by měla přijmout vyvážený přístup k právní úpravě orientovaný na budoucnost a založený na důkazech a na zásadě subsidiarity s cílem vytvořit jednotný digitální trh, který zajistí poskytování veřejných služeb, bude konkurenceschopný, spravedlivý, přístupný, technologicky neutrální, vstřícný k inovacím a ke spotřebitelům, orientovaný na člověka a důvěryhodný a který bude budovat bezpečnou datovou společnost a ekonomiku;

Čtvrtek 20. května 2021

10. zdůrazňuje, že pokud jde o zdanění digitální ekonomiky a tradiční ekonomiky, měly by být vytvořeny rovné podmínky tím, že bude dosaženo společného chápání toho, kde je vytvářena hodnota;

11. upozorňuje, že v příslušných případech by MSP a další hospodářské subjekty mohly těžit z kooperativních modelů, jako je otevřený software a software s otevřeným zdrojovým kódem, v závislosti na různých situacích nebo souvislostech, a to při zohlednění možných výhod, kybernetické bezpečnosti, ochrany soukromí a údajů a aniž jsou dotčeny platné právní předpisy; je přesvědčen, že to může přispět k dosažení evropské strategické autonomie v digitální oblasti;

12. vyzývá Komisi, aby ve svých budoucích legislativních návrzích dodržovala své hlavní zásady a aby se vyvarovala tříštění jednotného digitálního trhu, odstranila veškeré stávající neopodstatněné překážky a nadbytečné administrativní požadavky, podporovala inovace zejména pro MSP a využívala vhodné pobídky, které zajistí rovné podmínky a rovný přístup k investičním příležitostem;

13. vyzývá Komisi, aby zajistila účinné a účelné vynucování stávajících i nových právních požadavků; domnívá se, že vynucování musí probíhat účinně napříč hranicemi a napříč odvětvími, přičemž orgány spolu musí lépe spolupracovat a je nutné věnovat náležitou pozornost odbornosti, jakož i příslušné způsobilosti jednotlivých orgánů; domnívá se, že by Komise měla stanovit jako orientační rámec pro zajištění koordinace veškerých nových regulačních požadavků v oblasti umělé inteligence nebo souvisejících oblastech;

14. vyzývá Komisi, aby se zaměřila na regulační prostředí vstřícné k inovacím a ke spotřebitelům a aby v úzké spolupráci s členskými státy a zainteresovanými stranami posílila finanční a institucionální podporu evropské digitální ekonomiky prostřednictvím opatření, jako jsou: investice do vzdělávání, výzkumu a vývoje, podpora inovací v Evropě, poskytování většího a širšího přístupu ke snadno čitelným a interoperabilním kvalitním průmyslovým a veřejným údajům, budování digitální infrastruktury, zvyšování obecné dostupnosti digitálních dovedností u obyvatelstva, podpora vedoucího postavení v oblasti technologií pro podnikatelské prostředí a vytvoření přiměřeného a harmonizovaného regulačního prostředí;

15. domnívá se, že při podpoře digitálního rozvoje v celé EU může hrát důležitou úlohu inteligentní zadávání veřejných zakázek, jako je evropská platforma GovTech;

16. domnívá se, že jsou zapotřebí významné investice a spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti umělé inteligence a dalších klíčových nových technologií; vítá využívání unijních programů financování na podporu digitalizace naší společnosti a průmyslu, pokud jsou založeny na zásadách účinnosti, transparentnosti a inkluzivnosti; vyzývá ke koordinovanému provádění jednotlivých fondů s cílem maximalizovat součinnost mezi programy; navrhuje strategicky upřednostňovat financování výstavby nezbytné digitální infrastruktury; vyzývá k tomu, aby program NextGenerationEU i veřejné a soukromé zdroje financování navýšily investice tak, aby odrážely ambice EU zaujmout vedoucí světové postavení v odvětví technologií, prohloubit svůj výzkum a znalosti a být schopna plně využít výhod digitalizace ve vztahu ke všem skupinám společnosti;

17. domnívá se, že umělá inteligence představuje zvláštní výzvu pro MSP a že nadměrně složité regulační požadavky mohou mít nepřiměřený dopad na jejich konkurenceschopnost; je přesvědčen, že přechod k řešením založeným na umělé inteligenci bude pro tyto společnosti přínosem, přičemž nové právní předpisy v oblasti používání umělé inteligence by neměly vytvářet neodůvodněné administrativní překážky, které by ohrožily jejich konkurenceschopnost na trhu;

18. vyzývá Komisi, aby zajistila širší koordinaci investic v rámci plánu oživení NextGenerationEU; vyzývá Komisi, aby v tomto plánu navrhla konkrétní opatření na podporu technologií a infrastruktur s velkým účinkem v EU, jako jsou umělá inteligence, vysoce výkonná výpočetní technika, kvantová výpočetní technika, cloudová infrastruktura, platformy, inteligentní města, síť 5G a optická infrastruktura;

19. připomíná, že MSP jsou páteří evropského hospodářství a že, mají-li se digitálně transformovat, potřebují zvláštní podporu z programů financování EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím Programu pro jednotný trh, center pro digitální inovace a facility na podporu oživení a odolnosti posílily svou podporu začínajícím podnikům, mikropodnikům a MSP při vývoji a používání digitálních technologií s cílem dále podněcovat digitální transformaci, a umožnily jim tak plně rozvíjet jejich digitální potenciál a konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost v Evropě;

Čtvrtek 20. května 2021

20. konstatuje, že Evropě v porovnání s jinými trhy výrazně schází rizikový a počáteční kapitál a rovněž financování v podobě soukromého kapitálu; domnívá se, že to často vede k rozšíření evropských začínajících podniků na trzích třetích zemí, místo aby expandovaly v EU; domnívá se, že to brání širšímu evropskému hospodářství získat co nejvíce přínosů z podniků pocházejících z Evropy; poukazuje na nepřiměřeně velkou úlohu veřejných subjektů, pokud jde o stávající financování inovací a výzkumu, a na významné rozdíly v ekosystémech začínajících podniků a dostupném financování mezi členskými státy; vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly komplexní evropský přístup k navýšení zdrojů kapitálu pro technologické investice v EU, včetně iniciativ na podporu tzv. andělských investic ze strany předních subjektů evropského soukromého sektoru, a rovněž usnadnit dostupnost rizikového a počátečního kapitálu pro evropské společnosti a začínající podniky;

21. zdůrazňuje, že program Digitální Evropa, program Horizont Evropa a programy pro propojení Evropy představují nezbytnou podporu digitální transformace Evropy a měly by obdržet odpovídající finanční prostředky; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto programy budou prováděny co nejdříve; připomíná, že členské státy musí dodržovat svůj závazek v rámci strategie Evropa 2020 investovat 3 % svého HDP do výzkumu a vývoje;

22. vyzývá Komisi, aby pracovala na postavení EU jako lídra v oblasti přijímání a standardizace nových technologií a aby zajistila, že umělá inteligence bude orientována na člověka a že bude v souladu s evropskými hodnotami, základními právy a normami; zdůrazňuje, že při nastavování pravidel na světové úrovni je vzhledem ke globální povaze vedoucího postavení v oblasti technologií a jejich rozvoje nutné spolupracovat s orgány pro normalizaci, odvětvím a rovněž s mezinárodními partnery; domnívá se, že použití workshopových dohod Evropského výboru pro normalizaci (CEN) v konkrétních oblastech, jako jsou umělá inteligence a nové vznikající technologie, může zefektivnit vytváření harmonizovaných norem;

23. podporuje záměr Komise zvýšit dostupnost a sdílení neosobních údajů s cílem posílit evropské hospodářství; domnívá se, že při naplňování tohoto cíle by měla být zohledněna rizika spojená s širším přístupem k neosobním údajům, jako je deanonymizace;

24. domnívá se, že je třeba podporovat přístup MSP k většímu množství údajů, a vyzývá k vytvoření pobídek, které by MSP umožnily přístup k neosobním údajům vytvořeným jinými soukromými subjekty v rámci dobrovolného a vzájemně prospěšného procesu, aby byly dodrženy všechny nezbytné záruky v souladu s nařízením (EU) 2016/679 a právního rámce v oblasti práv duševního vlastnictví;

25. poznamenává, že při poskytování veřejných služeb nebo při zadávání veřejných zakázek veřejné podniky vytvářejí, shromažďují a zpracovávají značné množství neosobních údajů, které představují významnou hodnotu pro jejich opětovné komerční použití a přínos pro společnost; vybízí Komisi a členské státy, aby tyto údaje zpřístupnily v širším měřítku pro opakované použití v obecném zájmu na podporu cílů směrnice o veřejně přístupných údajích;

26. připomíná, že potřebujeme datovou ekonomiku fungující ve prospěch celé EU, neboť je to klíčový faktor, který umožní dosáhnout digitalizace; domnívá se, že vysoká úroveň ochrany údajů v zájmu důvěryhodnosti umělé inteligence by mohla pomoci zlepšit důvěru spotřebitelů; domnívá se, že je důležité, aby EU zaručila vysokou míru kontroly zákazníků a v relevantních případech i spotřebitelů nad svými údaji a zajištění nejvyšších norem v oblasti ochrany osobních údajů díky jednoznačným a vyváženým pravidlům mimo jiné v oblasti práv duševního vlastnictví (IPR), domnívá se však, že je důležité zachovat si otevřenost vůči třetím zemím a že je důležitý volný tok údajů, které nejsou osobní, přes hranice;

27. bere na vědomí akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích a domnívá se, že by měly přispívat k podpoře inovací, zaručení vysoké úrovně ochrany spotřebitele a zlepšení práv uživatelů a jejich důvěry a bezpečnosti na internetu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby evropský trh zůstal aktivní a vysoce konkurenceschopný;

28. poukazuje na to, že ochrana spotřebitele by měla v rámci aktu o digitálních službách hrát důležitou úlohu, a je přesvědčen, že větší transparentnost a náležitá péče, pokud jde o elektronický trh, by zvýšila bezpečnost výrobků, a tím posílila důvěru spotřebitelů v elektronický trh;

Čtvrtek 20. května 2021

29. zdůrazňuje proto, že jsou zapotřebí jasně vymezené odpovědnosti za elektronický trh založené na zásadě proporcionality; zdůrazňuje, že by měla být vyjasněna odpovědnost platform pro hostování obsahu za zboží, které se na nich prodává či inzeruje, aby se odstranila právní mezera, kvůli níž se kupující nedomohli toho, na co měli podle zákona nebo smlouvy o dodání zboží nárok, například z důvodu neschopnosti identifikovat hlavního prodejce (zásada „znát svého obchodního zákazníka“);

30. vítá Nový program pro spotřebitele navržený Komisí a vybízí Komisi, aby podle potřeby aktualizovala právní předpisy na ochranu spotřebitele tak, aby lépe odrážely dopady nových technologií a možné újmy pro spotřebitele, zejména pro nejzranitelnější skupiny a s ohledem na dopad pandemie COVID-19; domnívá se, že evropští spotřebitelé by měli mít možnost hrát aktivní úlohu v digitální transformaci a že důvěra spotřebitelů a přijetí digitálních technologií závisí na tom, zda jsou jejich práva chráněna za všech okolností;

31. připomíná, že neoprávněné zeměpisné blokování online služeb představuje významnou překážku pro jednotný trh a bezdůvodnou diskriminaci evropských spotřebitelů; bere na vědomí první krátkodobý přezkum nařízení o zeměpisném blokování, který provedla Komise, a naléhavě ji vyzývá, aby pokračovala ve svém posuzování a aby se zapojila do dialogu zúčastněných stran s ohledem na rostoucí poptávku po přeshraničním přístupu k audiovizuálním službám s cílem podpořit oběh kvalitního obsahu v celé EU;

32. připomíná základní práva EU na soukromí a ochranu osobních údajů, včetně například výslovného informovaného souhlasu zakotveného v nařízení GDPR; poukazuje na to, že souhlas by měl být založen na srozumitelných a snadno dostupných informacích o tom, jak budou osobní údaje používány a zpracovávány, a že by to mělo být respektováno i při použití algoritmů;

33. vítá novou strategii kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu, která je nezbytná pro zajištění důvěry občanů a plného využití inovací, konektivity a automatizace v digitální transformaci, a to při současném zachování základních práv, a vyzývá k účinnému a rychlému provedení nastíněných opatření;

34. vyzývá členské státy, aby neprodleně provedly evropský akt přístupnosti s cílem účinně odstranit překážky pro občany se zdravotním postižením a zajistit dostupnost přístupných digitálních služeb a vhodnost podmínek, za nichž jsou tyto služby poskytovány, s cílem dosáhnout plně inkluzivního a přístupného jednotného digitálního trhu, který zajistí rovné zacházení a začlenění osob se zdravotním postižením; vybízí členské státy, aby rozšířily uplatňování směrnice o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru na oblasti otevřené pro veřejné použití, zejména v oblasti zdravotnictví, dopravy a poštovních nebo telekomunikačních služeb ⁽²³⁾;

Část 2: zlepšení využívání umělé inteligence u evropských spotřebitelů

35. je pevně přesvědčen o tom, že pokud bude umělá inteligence vyvinuta v souladu s platnými právními předpisy, má potenciál zlepšit některé oblasti ve prospěch evropských občanů a představovat značný přínos a hodnotu pro hospodářství, bezpečnost, zabezpečení, vzdělávání, zdravotní péči, dopravu a životní prostředí; domnívá se, že ve vztahu k produktům a službám založeným na umělé inteligenci je třeba zajistit bezpečnost, ochranu, inkluzivnost, nediskriminaci, přístupnost a spravedlnost, zejména pokud jde o skupiny spotřebitelů ve zranitelném postavení, aby nikdo nebyl opomenut a aby přínosy těchto produktů a služeb byly dostupné celé společnosti;

36. uznává, že aby bylo možné využívat výhod umělé inteligence, je nutné, aby Komise, členské státy, soukromý sektor, občanská společnost a vědecká komunita účinně spolupracovaly na vytvoření ekosystému pro bezpečnou umělou inteligenci orientovanou na člověka, která bude přínosem pro celou společnost;

37. konstatuje, že ačkoli umělá inteligence nabízí značný potenciál, může rovněž představovat určitá vysoká rizika spojená například s předpojatostí a netransparentností; domnívá se, že tato rizika se mohou projevit v závislosti na konkrétních souvislostech a případech použití umělé inteligence; vybízí k tomu, aby procesy sledovatelnosti systémů založených na umělé inteligenci byly transparentní a aby bylo možné je přezkoumat v případě, že dojde k prokazatelné vážné újmě;

⁽²³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1), 34. bod odůvodnění.

Čtvrtek 20. května 2021

38. domnívá se, že kromě některých překážek bránících rozvoji, přijímání a účinné regulaci digitálních technologií v EU může nedůvěra spotřebitelů plošné přijetí umělé inteligence brzdit; upozorňuje na to, že občané nedostatečně chápou procesy, na jejichž základě se vyspělé algoritmické systémy a systémy umělé inteligence rozhodují;
39. konstatuje, že spotřebitelé potřebují jasný a předvídatelný právní rámec pro případ nesprávného fungování výrobků;
40. vyzývá Komisi a členské státy, aby neustále zlepšovaly část veřejné správy, která bude odpovědná za provádění budoucích právních předpisů týkajících se umělé inteligence;
41. vítá bílou knihu Komise o umělé inteligenci a vyzývá k tomu, aby Komise rozvíjela společný regulační rámec EU pro umělou inteligenci, který bude orientovaný na člověka, bude vycházet z posouzení rizik, bude jednoznačný a obstojí v budoucnosti; domnívá se, že tento rámec je nezbytný pro dohled nad automatizovanými rozhodovacími systémy a že by měl doplnit stávající právní předpisy týkající se umělé inteligence a zajistit, aby byly přiměřené s ohledem na míru rizika;
42. zdůrazňuje, že je nezbytné zajistit, aby u algoritmického rozhodování existovala přiměřená míra lidské kontroly a aby byly zavedeny řádné a účinné mechanismy nápravy;
43. zdůrazňuje, že je důležité posílit postavení spotřebitelů prostřednictvím základní odborné přípravy a dovedností v oblasti umělé inteligence, které by jim umožnily tyto technologie více využívat a zároveň by je chránily před jakýmkoli možnými hrozbami;
44. konstatuje, že ačkoli umělá inteligence již různou měrou podléhá platným evropským právním předpisům, přináší nové, dosud nevyřešené právní otázky, které se dotýkají spotřebitelů, a vyzývá proto Komisi, aby stanovila jednoznačná pravidla týkající se fungování a synergií mezi stávající platnou právní úpravou a navrhovanými novými opatřeními, aby se odstranily stávající právní mezery a aby se dosáhlo přiměřeného a konzistentního právního rámce; domnívá se, že spolupráce mezi členskými státy je důležitá pro posílení jednotného digitálního trhu;
45. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily úzkou spolupráci při prosazování regulačního rámce s cílem zabránit roztržitému jednotnému trhu;
46. domnívá se, že umělá inteligence je rychle se rozvíjející technologií, která vyžaduje účinnou legislativu, nejen pokyny, a to legislativu založenou na zásadách a proporcionalitě; domnívá se, že má-li být toho dosaženo, musí být umělá inteligence široce definována, aby veškerá regulační opatření napříč různými odvětvími mohla zůstat flexibilní a přizpůsobitelná tak, aby zohledňovala budoucí vývoj a odpovídajícím způsobem řešila různé úrovně rizik používání umělé inteligence, které je třeba dále definovat v odvětvových rámcích; je přesvědčen, že je třeba, aby budoucí regulace odpovídajícím způsobem odrážela míru, do jaké vznikají v praxi vnímaná rizika umělé inteligence v souvislosti s různými způsoby jejího využívání a zavádění;
47. poukazuje na to, že využívání algoritmů strojového učení umožňuje podnikům získat souhrnný náhled do osobní situace spotřebitele a vzorců jeho chování; vyzývá proto Komisi, aby upravila použití technologií umělé inteligence vytvořením komplexního právního rámce s cílem předcházet zneužívání nebo nepoctivému užívání těchto systémů;
48. domnívá se, že cílem regulačního rámce umělé inteligence by mělo být vytvoření vnitřního trhu pro důvěryhodné a bezpečné výrobky, aplikace a služby založené na umělé inteligenci a že by tento rámec měl být založen na článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie;
49. zdůrazňuje, že spotřebitelé mají právo být odpovídajícím a snadno přístupným způsobem a včas informováni o existenci a možném výsledku systémů umělé inteligence a o tom, jak mohou být rozhodnutí systému kontrolována, smysluplně napadena a opravena;
50. vyzývá k povinnému poskytování informací, na jehož základě bude uváděno, zda spotřebitelé komunikují se systémy umělé inteligence;
51. je přesvědčen, že vysvětlitelnost a transparentnost je zásadní pro budování a udržení důvěry uživatelů v systémy umělé inteligence; domnívá se proto, že procesy musí být transparentní, schopnosti a účel systémů umělé inteligence musí být otevřeně sdělovány a rozhodnutí musí být vysvětlitelné přímo dotčeným subjektům;
52. domnívá se, že regulační rámec musí podporovat rozvoj důvěryhodných systémů umělé inteligence a měl by zajistit vysoké standardy ochrany spotřebitele, aby se posílila důvěra spotřebitelů v produkty založené na umělé inteligenci; domnívá se, že je třeba postupně stanovovat rizika a odpovídající právní požadavky a záruky proti poškození spotřebitele; je rovněž přesvědčen o tom, že by regulační rámec měl zajišťovat transparentnost a odpovědnost a jasně sdělovat relevantní požadavky, ať už se jedná o spotřebitele nebo regulační orgány, a proaktivně motivovat subjekty vyvíjející a uplatňující umělou inteligenci k přijímání důvěryhodné umělé inteligence;

Čtvrtek 20. května 2021

53. vyzývá Komisi, aby podporovala výměnu informací týkajících se algoritmických systémů mezi orgány členských států a aby podporovala rozvoj společného porozumění algoritmických systémů na jednotném trhu, který by orgánům členských států poskytoval svá doporučení, stanoviska a odborné posudky;

54. domnívá se, že by se takový rámec měl zakládat na přístupu, který bude etický, orientovaný na člověka a založený na základních právech, ať už se jedná o návrh, vývoj nebo životní cyklus výrobků umělé inteligence, a bude založen na ochraně základních práv a zásadách transparentnosti, vysvětlitelnosti (pokud je to relevantní) a odpovědnosti a na právech a povinnostech nařízení GDPR – včetně minimalizace údajů, omezení účelu a záměrné a standardní ochrany osobních údajů;

55. domnívá se, že škála nových regulačních požadavků by měla být nastavena tak, aby aplikace umělé inteligence ve svém konkrétním kontextu představující to největší riziko podléhaly těm nejpřísnějším regulačním požadavkům a kontrolám, včetně možnosti zákazu škodlivých a diskriminačních postupů; vyzývá Komisi, aby sestavila objektivní metodiku pro výpočet rizika poškození spotřebitele nad rámec již platné úpravy v rámci předpisů na ochranu spotřebitele; domnívá se, že by se taková metodika měla vyhnout restriktivnímu binárnímu přístupu, který by mohl rychle zastarat, a namísto toho se zaměřit na kontext, aplikace a specifické využití umělé inteligence;

56. zdůrazňuje, že standardizace umělé inteligence na úrovni EU by měla posílit inovace a interoperabilitu a současně zaručit vysokou míru ochrany spotřebitele; uznává, že již sice existuje značný počet norem, je však zapotřebí další podpora a vývoj obecných norem týkajících se umělé inteligence, jako jsou normy, jež se uplatní na součásti a úplné aplikace;

57. domnívá se, že jakmile dojde k zavedení jasných právních pravidel a donucovacích mechanismů, mohla by být zvážena úloha dobrovolného důvěryhodného označování umělé inteligence, přičemž je současně důležité mít na paměti, že informační asymetrie, která je vlastní algoritmickým systémům učení, úlohu systémů označování velmi znesnadňuje; domnívá se, že takové označení by mohlo zlepšit transparentnost technologií založených na umělé inteligenci; zdůrazňuje, že každý takový systém označování musí být srozumitelný pro spotřebitele a musí být prokázáno, že poskytuje měřitelný přínos pro informovanost spotřebitelů o aplikacích umělé inteligence, a umožňuje jim tak činit informovaná rozhodnutí, jinak se v praxi dostatečně neuplatní;

58. je pevně přesvědčen o tom, že nové regulační požadavky a hodnocení musí být srozumitelné a proveditelné a tam, kde je to možné, by měly být začleněny do stávajících specifických odvětvových požadavků a zajistit přiměřenou úroveň administrativní zátěže;

59. vyzývá Komisi a členské státy, aby využívaly inovativní regulační nástroje, například „regulační pískoviště“, které jsou v souladu se zásadou předběžné opatrnosti, a pomohly tak vytyčit jasnou cestu k rozšiřování pro start-upy a malé společnosti; domnívá se, že pokud budou tyto nástroje použity v kontrolovaném prostředí, měly by pomoci podpořit inovace; poukazuje na to, že vytvoření soudržného prostředí pro inovativní testování a ověřování výrobků založených na technologiích, jako je umělá inteligence, pomůže evropským podnikům překonat roztříštěnost jednotného trhu a využít potenciál růstu v celé EU;

60. upozorňuje, že nejúčinnějším způsobem, jak omezit předpojatost, je zajistit kvalitu datových souborů používaných k trénování systémů umělé inteligence;

61. domnívá se, že využívání umělé inteligence za vysoce rizikových podmínek by mělo být omezeno na konkrétní účely plně v souladu s použitelnými právními předpisy a při dodržení pravidel transparentnosti; domnívá se, že pouze jednoznačný legislativní rámec poskytující právní jistotu bude rozhodující pro zajištění bezpečnosti, ochrany údajů a spotřebitelů, důvěry a podpory veřejnosti v nezbytnost a proporcionalitu zavádění takových technologií; vyzývá Komisi, aby pečlivě zvážila, zda existují určité případy, situace nebo praktické postupy, pro něž by měly být přijaty zvláštní technické normy, včetně podkladových algoritmů; pokud by byly takové technické normy přijaty, považuje za nezbytné, aby byly – s ohledem na rychlé tempo technologického vývoje – pravidelně revidovány a přehodnocovány příslušnými orgány;

62. domnívá se, že zřízení přezkumných komisí pro výrobky a služby umělé inteligence ze strany organizací a podniků s cílem posoudit potenciální přínosy a potenciální škody, zejména potenciální sociální dopad vyplývající z vysoce rizikových a účinných projektů založených na umělé inteligenci, může být užitečným nástrojem, který organizacím pomůže činit odpovědná rozhodnutí o produktech a službách umělé inteligence, zejména pokud zahrnují příslušné zúčastněné strany;

Čtvrtek 20. května 2021

63. zdůrazňuje význam vzdělávání a výzkumu pro umělou inteligenci; zdůrazňuje, že EU musí vybudovat své digitální kapacity tím, že povzbudí více lidí k profesní dráze v odvětvích souvisejících s informačními a komunikačními technologiemi a vyškolí více odborníků na data v oblasti umělé inteligence a odborníků v souvisejících nových oblastech, jako je investování do umělé inteligence a bezpečnost umělé inteligence; vyzývá k významným investicím do evropské sítě středisek excelence v oblasti umělé inteligence a k vytvoření celoevropských univerzitních a výzkumných sítí zaměřených na umělou inteligenci; domnívá se, že tato síť by měla pomoci s posílením výměny znalostí o umělé inteligenci, podporou talentů souvisejících s umělou inteligencí v rámci EU a s přilákáním nových talentů, posílením spolupráce mezi inovativními společnostmi, vysokoškolskými a výzkumnými institucemi a vývojáři umělé inteligence a s poskytováním specializovaného vzdělávání a rozvoje pro regulační orgány s cílem zajistit řádné fungování těchto technologií a ochránit evropské občany před možnými riziky a újmou, pokud jde o jejich základní práva; dále zdůrazňuje význam opatření a informačních kanálů, které malým a středním podnikům a začínajícím podnikům pomohou s účinnou digitalizací a směřováním k „průmyslu 5.0“; uznává, že sdílení a opětovné využívání součástí aplikací umělé inteligence zvyšuje míru využívání a šíření umělé inteligence; zdůrazňuje význam základního výzkumu v oblasti umělé inteligence; zdůrazňuje, že je nutné umožnit komplexní výzkum všech aplikací a technologií umělé inteligence;

64. vyzývá k posouzení dopadů digitální propasti na lidi a k přijetí konkrétních opatření, jak ji překlenout; vyzývá ke zmírnění negativních dopadů prostřednictvím vzdělávání, rekvalifikace a prohlubování dovedností; zdůrazňuje, že vzhledem k nedostatečnému zastoupení žen v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky a v digitálních společnostech je třeba zohlednit genderový rozměr; domnívá se, že zvláštní pozornost by měla být věnována programům zaměřeným na gramotnost v oblasti umělé inteligence;

65. vyzývá Komisi, aby aktualizovala stávající rámec bezpečnosti a spolehlivosti produktů s cílem řešit nové výzvy, které představují nově vznikající digitální technologie, například umělá inteligence; naléhavě vyzývá Komisi, aby mimo jiné aktualizovala směrnici o obecné bezpečnosti výrobků a směrnici o odpovědnosti za výrobky, zejména tím, že zvaží změnu pojmu „důkazní břemeno“ v případě újmy způsobené nově vznikajícími digitálními technologiemi, a to v jasně vymezených případech a po řádném posouzení, a přizpůsobení pojmu „výrobek“, „škoda“ a „vada“ tak, aby odrážely složitost vznikajících technologií, včetně výrobků se zabudovanou umělou inteligencí, internetem věcí a robotikou, samostatného softwaru a softwaru nebo aktualizací, které vyžadují takovou podstatnou změnu výrobku, že se de facto jedná o výrobek nový;

66. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout odpovídající konektivitu pro zavádění umělé inteligence i jakékoli nové technologie, a to i v regionech, které se potýkají s demografickými a hospodářskými problémy; vyzývá k tomu, aby byl brán v potaz nerovný přístup k technologiím ve venkovských oblastech, zejména při přidělování finančních prostředků Unie na budování sítí 5G, snižování počtu nepokrytých míst a při budování infrastruktury pro zajištění digitální konektivity obecně; vyzývá k vytvoření komunikační strategie EU, která občanům EU poskytne spolehlivé informace, a k osvětovým kampaním týkajícím se sítí 5G;

67. vyzývá Komisi, aby posoudila rozvoj a používání technologií distribuované účetní knihy, včetně blockchainu, a zejména inteligentních smluv, na jednotném digitálním trhu, poskytla pokyny a zvažila rozvoj vhodného právního rámce s cílem zajistit podnikům a spotřebitelům právní jistotu, především pokud jde o zákonnost a prosazování inteligentních smluv v přeshraničních situacích a případně o požadavky na ověřování;

68. žádá, aby byla v rámci Světové obchodní organizace (WTO) uzavřena mnohostranná jednání o elektronickém obchodu a bylo dosaženo vyváženého výsledku; vyzývá Komisi, aby pečlivě posoudila dopad doložky o zdrojovém kódu, která je v současné době předmětem jednání o elektronickém obchodu na úrovni WTO, na budoucí právní předpisy EU v oblasti umělé inteligence a aby do tohoto posouzení zapojila Evropský parlament; vyjadřuje politování nad tím, že vzhledem k neexistenci celosvětových pravidel čelí podniky z EU v oblasti digitálního trhu necelním překážkám, jako jsou neoprávněné požadavky týkající se lokalizace dat a povinného přenosu technologií; konstatuje, že tyto překážky jsou problémem především pro malé a střední podniky (MSP); poukazuje na to, že celosvětová pravidla v oblasti digitálního obchodu mohla dále posílit ochranu spotřebitelů; podporuje, aby bylo moratorium WTO na elektronické přenosy trvalé, a zdůrazňuje, že je nutné vytvořit jasnou definici elektronických přenosů; žádá, aby byla přijata dohoda WTO o informačních technologiích a tato dohoda byla rozšířena a aby byl referenční dokument WTO o telekomunikačních službách v plném rozsahu proveden a ve větší míře přijímán;

Čtvrtek 20. května 2021

69. bere na vědomí, že EU má ambici stát se světovým lídrem v oblasti vývoje a používání umělé inteligence; vyzývá EU, aby například v rámci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a WTO úžeji spolupracovala s partnery na stanovení celosvětových norem pro umělou inteligenci v zájmu snížení překážek obchodu a budování důvěryhodné umělé inteligence v souladu s hodnotami EU; podporuje mezinárodní spolupráci mezi zeměmi OECD v otázkách regulace a v dalších otázkách týkajících se digitálního hospodářství, včetně globálního partnerství v oblasti umělé inteligence; vybízí EU, aby v této věci zintenzivnila činnost, jíž se věnuje společně s OSN a mezinárodními normalizačními orgány; bere na vědomí uzavření dohody o asijském regionálním komplexním hospodářském partnerství (RCEP) založeném na pravidlech, která položila základ pro největší projekt hospodářské integrace na světě; je přesvědčen, že by EU měla prosazovat digitální pravidla, která jsou v souladu se zásadami demokracie, lidskými právy a udržitelným rozvojem; v této souvislosti podporuje návrh na vytvoření Rady EU-USA pro obchod a technologie;

70. v této souvislosti podporuje práci na transatlantické dohodě v oblasti umělé inteligence s cílem dosáhnout silnějšího a širšího konsensu ohledně zásad etické umělé inteligence a správy údajů a v rámci těchto zásad podporovat inovace a sdílení údajů za účelem rozvoje umělé inteligence a usnadnění obchodu a rozvoje slučitelných pravidel a společných norem v oblasti digitálního obchodu s tím, že při stanovování těchto norem by měla být zajištěna ústřední role EU; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění ochrany pravidel EU by tato transatlantická dohoda o umělé inteligenci měla mít rovněž kapitolu věnovanou zabezpečení údajů a ochraně údajů uživatelů a spotřebitelů; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve spolupráci s USA, Japonskem a dalšími podobně smýšlejícími partnery na reformě pravidel WTO, mimo jiné v oblasti dotací, nucených transferů technologií a státních podniků; zdůrazňuje význam dohod EU o volném obchodu při prosazování zájmů a hodnot společností, spotřebitelů a pracovníků EU v globální digitální ekonomice a domnívá se, že doplňují konkurenceschopný jednotný digitální trh; za obzvláště zásadní považuje spolupráci se Spojeným královstvím, které hraje důležitou roli v globální digitální ekonomice;

71. naléhavě vyzývá členské státy, aby do svých plánů obnovy zahrnuly projekty digitalizace dopravy; zdůrazňuje, že je třeba zajistit stabilní a přiměřené financování procesu budování dopravní infrastruktury a infrastruktury IKT pro inteligentní dopravní systémy, včetně bezpečného zavádění sítí 5G a rozvoje sítí 6G a budoucích bezdrátových sítí, aby se plně rozvinul potenciál digitalizované dopravy, přičemž budou zachovány přísné bezpečnostní normy v oblasti dopravy; v tomto ohledu podtrhuje, že je nutná jak výstavba nové, tak modernizace stávající infrastruktury; vyzývá členské státy, aby zajistily bezpečnou, odolnou a vysoce kvalitní dopravní infrastrukturu usnadňující zavádění služeb propojené a automatizované mobility; poukazuje na to, že je třeba urychlit modernizaci příslušné dopravní a digitální infrastruktury transevropské dopravní sítě (TEN-T); vyzývá proto Komisi, aby ve své revizi nařízení TEN-T a nařízení o koridorech pro železniční nákladní dopravu navrhla mechanismy k zajištění takového urychlení;

72. zdůrazňuje obrovský potenciál umělé inteligence v odvětví dopravy a její schopnost zvýšit automatizaci silniční, železniční, vodní a letecké dopravy; zdůrazňuje, že je důležité, aby umělá inteligence podporovala multimodalitu a přechod na jiné druhy dopravy, jakož i rozvoj inteligentních měst, a zlepšila tak zkušenosti všech občanů s cestováním tím, že zvýší účinnost a bezpečnost logistických a dopravních toků a jejich šetrnost vůči životnímu prostředí, zkrátí dobu strávenou na cestě a sníží dopravní přetížení, škodlivé emise a náklady; zdůrazňuje, že systémy využívající umělou inteligenci mají obrovskou možnost uplatnit se v dopravě ve prospěch bezpečnosti silničního provozu a plnění cílů stanovených v rámci „víze nulových obětí na silnicích“; zdůrazňuje, že umělá inteligence přispěje k dalšímu rozvoji plynulé multimodalit v souladu s koncepcí mobility jako služby; vyzývá Komisi, aby prozkoumala, jak usnadnit vyvážený rozvoj koncepce mobility jako služby, zejména v městských oblastech;

73. vítá úspěch společného podniku pro výzkum uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe (SESAR) a vyzývá k zintenzivnění výzkumu a investic s cílem maximalizovat potenciál umělé inteligence v letectví, pokud jde o spotřebitele, prostřednictvím lepšího uvádění na trh ze strany leteckých společností, zlepšení prodeje, distribuce, tvorby cen a pozemního odbavení (bezpečnostní kontroly atd.); konstatuje, že umělá inteligence může rozvíjet automatizovanou dálkovou i pobřežní plavbu a plavbu na vnitrozemských vodních cestách a zlepšit námořní dohled v souvislosti s nárůstem lodní dopravy; vyzývá k rozsáhlému zavádění umělé inteligence a vyšší úrovně digitalizace do všech evropských přístavů s cílem zvýšit účinnost a konkurenceschopnost; zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou bude hrát digitalizace, umělá inteligence a robotika v cestovním ruchu, čímž přispějí k zajištění dlouhodobé udržitelnosti tohoto odvětví; konstatuje, že je třeba zajistit odpovídající financování a pobídky pro zařízení cestovního ruchu, zejména pro mikropodniky a malé a střední podniky, aby mohly těžit z výhod digitalizace a modernizovat svou nabídku pro spotřebitele; konstatuje, že to přispěje k prosazování vedoucího postavení EU v udržitelném cestovním ruchu prostřednictvím výzkumu a vývoje, společných podniků a partnerství veřejného a soukromého sektoru;

Čtvrtek 20. května 2021

74. připomíná, že umělá inteligence může být příčinou neobjektivnosti, a tedy různých forem diskriminace založené na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci; v tomto ohledu připomíná, že je absolutně nutné plně chránit práva všech osob a že iniciativy na poli umělé inteligence nesmí být v žádném ohledu diskriminační; zdůrazňuje, že taková neobjektivnost a diskriminace mohou vznikat na základě již zkreslených souborů údajů odrážejících stávající diskriminaci ve společnosti; zdůrazňuje, že umělá inteligence musí zabránit zkreslení, které vede k zakázané diskriminaci, a nesmí reprodukovat diskriminační procesy; zdůrazňuje, že je třeba tato rizika zohlednit při navrhování technologií umělé inteligence a mít na zřeteli význam spolupráce s poskytovateli technologií umělé inteligence s cílem řešit přetrvávající nedostatky napomáhající diskriminaci; doporučuje, aby se v týmech navrhujících a vyvíjejících umělou inteligenci odrážela různorodost společnosti;

75. zdůrazňuje, že pro plnou ochranu základních práv je důležité, aby algoritmy byly transparentní; zdůrazňuje, že vzhledem k významným etickým a právním dopadům je třeba, aby zákonodárci brali v potaz složitou otázku odpovědnosti, zejména pokud jde o osobní škody a škody na majetku, a že odpovědnost za všechna použití umělé inteligence by měly vždy nést fyzické nebo právnické osoby;

76. zdůrazňuje, že je třeba, aby byla umělá inteligence široce dostupná kulturním a kreativním odvětvím v celé Evropě, a pro všechny zainteresované strany a aktéry v Evropě tak byly zachovány rovné podmínky a spravedlivá hospodářská soutěž; zdůrazňuje potenciál technologií umělé inteligence pro kulturní a kreativní odvětví, od lepšího řízení služeb pro návštěvníky a komunikace až po asistované kurátorství obsahu, revalorizaci kulturních archivů, asistované ověřování informací a datovou žurnalistiku; zdůrazňuje, že je nutné nabídnout příležitosti ke vzdělávání a odborné přípravě s cílem umožnit evropské společnosti, aby porozuměla využití a potenciálním rizikům umělé inteligence; v tomto ohledu připomíná svůj názor, že inovace v oblasti umělé inteligence a robotiky musí být začleněny do plánů vzdělávání a školicích programů; připomíná zvláštní požadavky odborného vzdělávání a přípravy, pokud jde o umělou inteligenci, a vyzývá ke spolupráci na evropské úrovni s cílem posílit v celé Evropě potenciál, který umělá inteligence v oblasti odborného vzdělávání a přípravy nabízí; zdůrazňuje, že pro dosažení skutečně jednotného digitálního trhu, který podporuje kulturní rozmanitost, je zásadní, aby byla směrnice o audiovizuálních mediálních službách⁽²⁴⁾ provedena ve vnitrostátním právu;

77. poukazuje na nedostatek rizikového kapitálu z evropských fondů, na nedostatečný přístup k financování a malou dostupnost dat a je si také vědom vnějších a vnitřních překážek, které brání zavádění technologií využívajících umělou inteligenci, zejména v případě méně vyspělých odvětví a MSP; vyzývá k uplatňování komplexního přístupu v Unii, který by byl založen na prosazování podnikání prostřednictvím regulace, jež by byla vstřícná k investorům, s cílem zajistit slibným evropským začínajícím podnikům přístup k financování ve všech fázích růstu; vyzývá k tomu, aby se společnými silami předcházelo exodu mladých nadějných evropských podniků, kterým často po vstupu na trh dojdou finanční prostředky, a aby se tyto podniky od odchodu společnými silami odrazovaly;

78. připomíná, že stávající právní předpisy Unie obecně nestanoví povinné požadavky na kybernetickou bezpečnost u produktů a služeb; vyzývá k tomu, aby základní požadavky byly zahrnuty do projektové fáze (zásada bezpečnosti již od fáze návrhu) a byly používány patřičné normy a procesy kybernetické bezpečnosti jak během životního cyklu produktů a služeb, tak v rámci jejich dodavatelských řetězců;

79. poukazuje na to, že čtvrtá průmyslová revoluce bude mimo jiné záviset na přístupu k surovinám, jako je lithium a vzácné zeminy, a že Unie musí snížit svou závislost na jejich dovozu omezením absolutní spotřeby, svou vlastní těžbou šetrnou k životnímu prostředí a oběhovým hospodářstvím; domnívá se, že důrazněji prosazovaná strategie oběhového hospodářství by v případě digitálních zařízení a polovodičů mohla zároveň přispět k průmyslové svrchovanosti Unie a k zamezení negativnímu dopadu těžební činnosti spojené se získáváním surovin;

80. vyzývá k přijetí jasnější strategie pro evropská centra pro digitální inovace s cílem podpořit široké využívání nových technologií MSP, společnostmi se střední tržní kapitalizací a začínajícími podniky; poukazuje na to, že síť těchto evropských center by měla zajistit široké zeměpisné pokrytí v celé Evropě, včetně odlehlých, venkovských a ostrovních oblastí, a také iniciovat meziodvětvový dialog; vyzývá Komisi, aby vypracovala ambiciózní a komplexní strategii na podporu zakládání

⁽²⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69).

Čtvrtek 20. května 2021

a růstu začínajících podniků s cílem vytvořit do 10 let novou generaci evropských digitálních začínajících podniků s tržní hodnotou jedné miliardy dolarů a vyšší (tzv. jednorozčů); strategie by se měla zejména zaměřit na taková opatření, jako jsou daňové pobídky pro začínající podniky a nové MSP a zavádění jednotného víza EU pro začínající podniky;

81. vítá novou strategii Komise v oblasti cloud computingu a evropskou iniciativu v této oblasti;

82. vítá pozitivní dopad, který může mít umělá inteligence na evropské trhy práce, včetně tvorby pracovních míst, bezpečnějších a inkluzivnějších pracovišť, boje proti diskriminaci při nabírání a odměňování a podpory lepšího sladění dovedností a pracovních toků, pokud budou spolu s postupem digitální vlny pravidelně zmírňována rizika a aktualizovány regulační rámce;

83. vyzývá členské státy, aby investovaly do vysoce kvalitních, reakce schopných a inkluzivních systémů vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení a také do politiky rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pracovníků v odvětvích, jež mohou být umělou inteligencí silně ovlivněna, včetně zemědělství a lesnictví; zdůrazňuje, že je třeba v této souvislosti věnovat zvláštní pozornost začleňování znevýhodněných skupin;

84. konstatuje, že na evropském trhu práce chybí potřebné dovednosti; vítá aktualizovanou Evropskou agendu dovedností, kterou předložila Komise, a nový akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027), který pracovníkům pomůže zvýšit si dovednosti a rekvalifikovat se, aby byli připraveni na budoucí pracovní svět, a pomůže řešit adaptaci a získávání kvalifikací a znalostí s ohledem na digitální a zelenou transformaci; zdůrazňuje, že je třeba, aby se etické aspekty umělé inteligence a rozvoj dovedností k etickým účelům staly nedílnou součástí jakýchkoli vzdělávacích osnov a osnov odborné přípravy pro vývojáře a osoby pracující s umělou inteligencí; připomíná, že vývojáři, programátoři, subjekty s rozhodovací pravomocí a společnosti využívající umělou inteligenci si musí být své etické odpovědnosti vědomi; poukazuje na to, že přístup ke správným dovednostem a znalostem v oblasti umělé inteligence může pomoci překlenout digitální rozdíly ve společnosti a že řešení v oblasti umělé inteligence by měla podpořit integraci zranitelných skupin, např. zdravotně postižených osob nebo obyvatel vzdálených nebo venkovských oblastí, na trh práce;

85. zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů je klíčovou zásadou Evropské unie, kterou by měly zohledňovat všechny oblasti politiky EU; požaduje, aby byla uznána zásadní úloha žen při plnění cílů evropské digitální strategie v souladu s cíli v otázce rovnosti žen a mužů; připomíná, že účast žen v digitální ekonomice má pro utváření prosperující digitální společnosti a pro posílení digitálního vnitřního trhu EU klíčový význam; vyzývá Komisi, aby zajistila uplatňování ministerského prohlášení o závazku týkajícího se žen v digitální oblasti; domnívá se, že umělá inteligence může významně přispět k překonání diskriminace na základě pohlaví a řešit problémy, kterým ženy čelí v souvislosti s prosazováním rovnosti žen a mužů, za předpokladu, že bude vypracován odpovídající právní a etický rámec, budou odstraněny vědomé a nevědomé předsudky a budou dodržovány zásady rovnosti žen a mužů;

86. zdůrazňuje, že zemědělství je odvětví, ve kterém bude umělá inteligence hrát klíčovou úlohu při řešení otázek a problémů souvisejících s produkcí a zásobováním potravinami; zdůrazňuje, že zejména technologie internetu věcí a umělé inteligence představují významnou příležitost pro modernizaci, automatizaci a lepší účinnost a udržitelnost zemědělsko-potravinářského odvětví a pro místní rozvoj ve venkovských oblastech, neboť zvyšují produkci plodin a kvalitu úrody; domnívá se, že využívání digitálních technologií a umělé inteligence a nárůst výzkumu a vývoje v zemědělsko-potravinářském odvětví jsou nezbytné pro zlepšení udržitelnosti, účinnosti a přesnosti a pro nasměrování produktivity; zdůrazňuje potenciál internetu věcí a umělé inteligence v přesném zemědělství, zejména při zjišťování povětrnostních podmínek, půdních živin a potřebného zavlažování, jakož i při zjišťování napadení škůdci a chorob rostlin; zdůrazňuje, že monitorování pomocí automatizovaných a digitálních nástrojů může pomoci minimalizovat environmentální a klimatickou stopu zemědělství; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily zdroje a investice určené v zemědělství na tyto účely a poskytly dostatek zdrojů a rozvíjely nástroje pro výzkum využití umělé inteligence v těchto oblastech s cílem umožnit dotčeným zemědělcům lépe využívat dostupné zdroje, zvýšit účinnost a produkci a podporovat vznik inovačních center a začínajících podniků v této oblasti;

87. domnívá se, že při uplatňování umělé inteligence v Unii a souvisejícím využívání osobních údajů občanů EU by měly být dodržovány naše hodnoty a základní práva uznaná Listinou základních práv EU, jako je lidská důstojnost, ochrana soukromí a údajů a bezpečnost; zdůrazňuje, že jelikož umělá inteligence již ze své podstaty zahrnuje zpracování údajů,

Čtvrtek 20. května 2021

musí dodržovat právní předpisy EU v oblasti ochrany údajů, především obecné nařízení o ochraně osobních údajů; opakuje, že je důležité, aby nezávislé veřejné orgány pro ochranu údajů měly k dispozici nezbytné zdroje ke sledování a účinnému vymáhání dodržování právních předpisů v oblasti ochrany údajů;

88. zdůrazňuje, že investice do vědy a výzkumu a vývoje v oblasti digitálních technologií a umělé inteligence, podpora lepšího přístupu k rizikovému kapitálu, rozvoj solidního kybernetického zabezpečení kritické infrastruktury a sítí elektronické komunikace a přístup ke kvalitním objektivním údajům jsou pro budování digitální svrchovanosti Unie základními stavebními kameny; vyzývá Komisi, aby prozkoumala jednotlivé důvody, kvůli nimž by Unii hrozila závislost na vnějších aktérech; konstatuje, že nejasná, nadměrná nebo roztržitá regulace bude bránit vzniku inovativních a technologicky vyspělých tzv. jednorozčů, začínajících podniků a MSP nebo je bude nutit k vyvíjení produktů a služeb mimo Evropu;

89. zdůrazňuje, že předpokladem úspěchu digitální transformace Unie je vytvoření evropské gigabitové společnosti, která bude bezpečná a inkluzivní; vyzdvihuje úlohu konektivity, umožněnou zejména infrastrukturou 5G a technologiemi optického vlákna, při transformaci pracovních a vzdělávacích režimů, obchodních modelů a celých odvětví, jako je výroba, doprava a zdravotní péče, zejména ve spojení s dalšími technologiemi, jako je virtualizace, cloud computing, edge computing, umělá inteligence, virtuální rozvrstvení sítě a automatizace, a zdůrazňuje její potenciál dosáhnout lepších výsledků z hlediska produktivity, inovací a uživatelských zkušeností;

90. vyzývá Komisi, aby motivovala evropské společnosti k rozvoji a budování technologických kapacit pro mobilní sítě nové generace; vyzývá Komisi, aby analyzovala dopad nerovného přístupu k digitálním technologiím a rozdílů v konektivitě v členských státech;

91. konstatuje, že investice do vysoce výkonné výpočetní techniky mají zásadní význam pro využití plného potenciálu umělé inteligence a dalších vznikajících technologií; vyzývá k překlenutí deficitu investic do konektivity prostřednictvím nástroje Next Generation EU a vnitrostátního a soukromého financování s cílem kompenzovat škrtů v investicích EU do technologií budoucnosti, které byly provedeny ve víceletém finančním rámci (VFR) na období 2021–2027;

92. vyzývá k tomu, aby byla kybernetická bezpečnost vnímána jako celospolečenská záležitost; zdůrazňuje, že nové přístupy ke kybernetické bezpečnosti by měly být koncipovány na základě odolnosti a schopnosti přizpůsobit se tlakům a útokům; vyzývá k holistickému přístupu ke kybernetické bezpečnosti, a tudíž k zohlednění celého systému, od návrhu a použitelnosti až po vzdělávání a školení občanů; zdůrazňuje, že digitální transformace spolu s rychlou digitalizací služeb a rozsáhlým používáním zařízení připojených k internetu nutně vystavuje naši společnost a hospodářství ve větší míře kybernetickým útokům; poukazuje na to, že pokrok v oblasti kvantové výpočetní techniky naruší stávající šifrovací techniky; vyzývá Komisi, aby podporovala výzkum, který Evropě umožní překonat tento problém, a zdůrazňuje potřebu silného a bezpečného šifrování mezi koncovými body; vyzývá Komisi, aby prozkoumala používání protokolů a aplikací pro kybernetickou bezpečnost založených na technologii blockchain s cílem zlepšit odolnost, důvěryhodnost a stabilitu infrastruktury umělé inteligence; zdůrazňuje, že prvky kybernetické bezpečnosti je nutno zahrnout do všech odvětvových politik; zdůrazňuje, že účinná ochrana vyžaduje, aby orgány EU a vnitrostátní orgány spolupracovaly s podporou agentury ENISA na zajištění bezpečnosti, integrity, odolnosti a udržitelnosti kritických infrastruktur a sítí elektronických komunikací; vítá návrh Komise týkající se revize směrnice o bezpečnosti sítí a informací a její záměr rozšířit oblast působnosti této směrnice a snížit rozdíly v jejím uplatňování mezi jednotlivými členskými státy; vyzývá, aby se k potenciální závislosti na vysoce rizikových dodavatelích, zejména při zavádění sítí 5G, přistupovalo obezřetně;

o

o o

93. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
